

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA

Warszawa, dnia 19 grudnia 2008 r.

Druk nr 345 P

POPRAWIONE SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWCZEJ

(wraz z zestawieniem wszystkich wniosków)

o projekcie uchwały w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919

Marszałek Senatu w dniu 19 grudnia 2008 r. skierował do Komisji Ustawodawczej projekt uchwały w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919 w celu przygotowania – na podstawie art. 84b ust. 4 Regulaminu Senatu – poprawionego sprawozdania.

W trakcie ponownego rozpatrywania projektu uchwały został zgłoszony nowy wniosek (pkt 1 zestawienia wniosków).

Komisja na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2008 r. ponownie rozpatrzyła projekt uchwały oraz zgłoszone do niego wnioski i wnosi o wprowadzenie poprawki do projektu uchwały w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919 zawartego w druku nr 345 (*pkt 1 zestawienia wniosków*).

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

ZESTAWIENIE WNIOSKÓW

do projektu uchwały w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919

Uwaga:

Przyjęcie poprawki nr 1 wyklucza głosowanie poprawki nr 2.

- 1) treść uchwały otrzymuje brzmienie:

"Senat Rzeczypospolitej Polskiej, oddając cześć ojcom i dziadom, którzy przed 90 laty trudem zbrojnym i dyplomatyczną zapobiegliwością doprowadzili do odzyskania przez Polskę niepodległości, składa hołd uczestnikom zwycięskiego powstania, które w latach 1918 - 1919 kolebkę naszej Ojczyzny, Wielkopolskę, przywróciło odrodzonej Rzeczypospolitej.

Od chwili upadku I Rzeczypospolitej w 1795 roku nie było powstania narodowego na ziemiach polskich, w którym nie uczestniczyliby ochotnicy rodem znad Warty, Obry i Proсны. To w Wielkopolsce w latach 1806 – 1807 doszło do pierwszego zwycięskiego powstania przeciwko zaborcy pruskiemu, opisanego przez Adama Mickiewicza na kartach „Pana Tadeusza”. Żołnierz znad Warty uczestniczył też w wojnie z Austriakami w 1809 roku, w powstaniu listopadowym, w czasie Wiosny Ludów 1848 roku, kiedy na polach Miłosławia i Sokołowa rozstrzygały się losy regionu oraz w powstaniu styczniowym.

Po upadku Napoleona, a szczególnie po upadku powstania listopadowego, pojawiła się idea wielkopolskiej drogi do niepodległości. Była to konsekwentna, pełna uporu i samozaparcia praca organiczna, połączona z gotowością do udziału w walce zbrojnej. Nie odżegnano się od uczestnictwa w kolejnych powstaniach, lecz przez całe dziesięciolecie szykowano się do tego jedyne – ostatecznego, zwycięskiego. Wielkopolski działacz pracy organicznej często był żołnierzem dwóch powstań, a równocześnie przygotowywał społeczeństwo – gospodarczo i organizacyjnie – do zachowania polskości i do przyszłej walki. Doktor Karol Marcinkowski, Hipolit

Poprawka KU
poparta przez
Komisję

Cegielski, Edward Raczyński, Tytus Działyński, ksiądz Piotr Wawrzyniak, ksiądz Wacław Bliziński to postacie wyjątkowe z owych czterech pokoleń, działaczy pracy i walki. Nieprzypadkowo też bohaterowie naszego hymnu państwowego, Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, osiedli na stałe w Wielkopolsce.

Powstanie wielkopolskie z lat 1918 – 1919 było jednym z ogniw łańcucha niepodległościowych poczynań, rozpoczętych Insurrekcją Kościuszkowską 1794 roku, a zakończonych zaangażowaniem żołnierzy z tego regionu na frontach wojny polsko – bolszewickiej 1920 roku, a następnie w trzecim – także zwycięskim – powstaniu śląskim. Powstanie wielkopolskie stanowiło jeden z najważniejszych elementów kształtowania się niepodległego państwa polskiego odrodzonego dzięki ofiarności społeczeństwa, poświęceniu i krwi żołnierza, a także myśli niepodległościowej, państwowotwórczej. Wyrażało wolę Narodu, jednego, choć podzielonego pomiędzy trzech zaborców.

Wielkość powstania z lat 1918 – 1919 polegała nie tylko na bohaterstwie na polu walki, na ofierze z życia ponad dwóch tysięcy młodych patriotów, lecz także na mądrej organizacji i zapobiegliwości, która pozwoliła funkcjonować regionowi jako oddzielne, niezależne, w pełni samowystarczalne państwo, aż do chwili podpisania traktatu wersalskiego i włączenia Wielkopolski w granice niepodległej ojczyzny.

W wyniku powstania z lat 1918 – 1919 Wielkopolska znalazła się w granicach Rzeczypospolitej, a Polska wróciła do Macierzy, do Wielkopolski, do kolebki swej państwowości. Oddając hołd powstańcom wielkopolskim czcimy dzielność w walce i bohaterstwo w pracy – te walory, bez których odrodzenie naszej Ojczyzny byłoby niemożliwe.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".";

- 2) treść uchwały otrzymuje brzmienie:

"Senat Rzeczypospolitej Polskiej, oddając cześć ojcom i dziadom, którzy przed 90 laty trudem zbrojnym i dyplomatyczną zapobiegliwością doprowadzili do odzyskania przez Polskę

Poprawka KU

niepodległości, składa hołd uczestnikom zwycięskiego powstania, które w latach 1918 - 1919 kolebkę naszej Ojczyzny, Wielkopolskę, przywróciło odrodzonej Rzeczypospolitej.

Od chwili upadku I Rzeczypospolitej w 1795 roku nie było powstania narodowego na ziemiach polskich, w którym nie uczestniczyliby ochotnicy rodem znad Warty i Obry. To w Wielkopolsce w latach 1806 – 1807 doszło do pierwszego zwycięskiego powstania przeciwko zaborcy pruskiemu, opisanego przez Adama Mickiewicza na kartach „Pana Tadeusza”. Żołnierz znad Warty uczestniczył też w wojnie z Austriakami w 1809 roku, w powstaniu listopadowym, w czasie Wiosny Ludów 1848 roku, kiedy na polach Miłosławia i Sokołowa rozstrzygały się losy regionu oraz w powstaniu styczniowym.

Po upadku Napoleona, a szczególnie po upadku powstania listopadowego, pojawiła się idea wielkopolskiej drogi do niepodległości. Była to konsekwentna, pełna uporu i samozaparciu praca organiczna, połączona z gotowością do udziału w walce zbrojnej. Nie odżegnywano się od uczestnictwa w kolejnych powstaniach, lecz przez całe dziesięciolecia szykowano się do tego jedyne – ostatecznego, zwycięskiego. Wielkopolski działacz pracy organicznej często był żołnierzem dwóch powstań, a równocześnie przygotowywał społeczeństwo – gospodarczo i organizacyjnie – do zachowania polskości i do przyszłej walki. Doktor Karol Marcinkowski, Hipolit Cegielski, Edward Raczyński, Tytus Działyński, ksiądz Piotr Wawrzyniak, to postacie wyjątkowe z owych czterech pokoleń, działacze pracy i walki. Nieprzypadkowo też bohaterowie naszego hymnu państwowego, Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, osiedli na stałe w Wielkopolsce.

Powstanie wielkopolskie z lat 1918 – 1919 było jednym z ogniw łańcucha niepodległościowych poczynań, rozpoczętych Insurekcją Kościuszkowską 1794 roku, a zakończonych zaangażowaniem żołnierzy z tego regionu na frontach wojny polsko – bolszewickiej 1920 roku, a następnie w trzecim – także zwycięskim – powstaniu śląskim. Powstanie wielkopolskie stanowiło jeden z najważniejszych elementów kształtowania się niepodległego państwa polskiego odrodzonego dzięki ofiarności społeczeństwa, poświęceniu i

krwi żołnierza, a także myśli niepodległościowej, państwowotwórczej. Wyrażało wolę Narodu, jednego, choć podzielonego pomiędzy trzech zaborców.

Wielkość powstania z lat 1918 – 1919 polegała nie tylko na bohaterstwie na polu walki, na ofierze z życia ponad dwóch tysięcy młodych patriotów, lecz także na mądrej organizacji i zapobiegliwości, która pozwoliła funkcjonować regionowi jako oddzielne, niezależne, w pełni samowystarczalne państwo, aż do chwili podpisania traktatu wersalskiego i włączenia Wielkopolski w granice niepodległej ojczyzny.

W wyniku powstania z lat 1918 – 1919 Wielkopolska znalazła się w granicach Rzeczypospolitej, a Polska wróciła do Macierzy, do Wielkopolski, do kolebki swej państwowości. Oddając hołd powstańcom wielkopolskim czcimy dzielność w walce i bohaterstwo w pracy – te walory, bez których odrodzenie naszej Ojczyzny byłoby niemożliwe.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u

---